

313 § Rohkeasti yhdessä talousvalmistelut yhteisten palveluiden osalta

Päätösehdotus

Seurakuntayhtymän johtaja Juha Rintamäki

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

- 1) asettaa yhteisen valmistelun tavoitteeksi turvata rahavarat valtuustokaudella 2023-2026 vähintään 100 milj. euroon.
- 2) asettaa yhteisten palveluiden osastojen yhteiseksi toimintamenojen vähennystavoitteeksi vuosille 2021-2023 yhteensä 2,5 miljoonaa.
- 3) asettaa kiinteistöinvestointien tavoitteeksi korkeintaan 113,3 miljoonaa euroa vuosiksi 2021-2026, mikä tarkoittaa kiinteistöjen määrän vähentämistä siten, että kiinteistöinvestointien tarve pienenee 105 miljoonalla eurolla.
- 4) asettaa priorisointien ja painopistealueiden strategisten linjausten määrittämiseksi asiantuntijatyöryhmät valmistelemaan esitykset kevään 2021 aikana
 - a. henkilöstösuunnitelmasta
 - b. digitalisaatiosuunnitelmasta
 - c. toimintaedellytysten turvaamissuunnitelmasta sisältäen ehdotukset määrärahojen jakoperiaatteiden uudistamiseksi sekä toimintatuottojen lisäämiseksi.
 - d. yhteisten palveluiden ja seurakuntien työnjaosta
- 5) todeta, että
 - a. kiinteistöinvestointien osalta on jo asetettu työryhmä valmistelemaan kiinteistösuunnitelmaa ja kiinteistökannan priorisointia kevään 2021 aikana ja
 - b. digitalisaatiosuunnitelmaa valmistelee ICT-johtoryhmä.
- 6) asettaa hallinto-osaston toimintojen osalta työryhmän selvittämään keskusrekisteri-, asiakirjahallinto-, talous- ja tietohallintopalveluiden sekä henkilöstöosaston palveluiden keskittämisen ja hajauttamistarpeet yhdessä seurakuntien kanssa. Selvitysryhmään kutsutaan kirkkoherrainkokouksen edustajina 2 kirkkoherraa sekä 3 seurakuntien kirkkoherranvirastojen työntekijää. Hallinto-osaston ko. yksiköistä ja henkilöstöosastolta kutsutaan työryhmään edustajat.
- 7) toteaa, että käynnissä oleva Rohkeasti yhdessä -hanke tulee turvaamaan toimintaedellytyksiä, jotka vaikuttavat Helsingin seurakuntayhtymän toimintaan.

Käsittely

Seurakuntayhtymän johtaja selosti asiaa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Rahavarojen taso kaudelle 2023-2026

Helsingin seurakuntayhtymässä on vuosikymmenten ajan hyvällä taloudenpidolla saatu kasvatettua rahavaroja. Vuosien 2020-26 aikana rahavarat vähentyvät lähes kolmannekseen, ellei kiinteistöinvestointien taso voida selkeästi vähentää ja henkilöstön määrää sopeuttaa.

Tavoitteeksi asetetaan, ettei tämä sukupolvi käytä vuosikymmeniä karttuneita rahavaroja toimintansa katteeksi vaan sitoutuu tekemään rakenteellisia sopeutustoimia, joiden toteuttamisen avulla pystytään turvaamaan tuleville sukupolville taloudelliset voimavarat.

Tavoitteeksi asetetaan, että rahavarat eivät laske valtuustokaudella 2023-2026 alle 100 milj. euron.

Kiinteistöinvestointien ja toimintamenojen tarkastelu 2020-2026

Rahavarojen 100 milj. euron vähimmäistason turvaamiseen liittyvät keskeiset kysymykset ovat:

- 1) kiinteistöinvestointien taso vuosina 2020-26 ja
- 2) toimintamenojen taso vuosina 2020-26.

Kiinteistöinvestointien tasoksi vuosille 2021-23 on vuoden 2021 talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2021-23 linjattu 65,5 milj. euroa. Tähän ei sisälly investointiosasta käyttötalousosaan siirrettävä vuosittainen vuosikuluosuus (n. 3 milj. euroa vuosittain). Sen sijaan lainan lyhennykset on sisällytetty näihin lukuihin.

Vuosina 2020-23 kiinteistöinvestoinnit ovat 83,4 milj. euroa, mikä tarkoittaa 20,9 milj. euroa per vuosi. Vuosina 2020-26 kiinteistöinvestoinnit ovat talousennusteen mukaan yhteensä 141,7 milj. euroa. Tässä ennusteessa vuosien 2024-26 kiinteistöinvestoinnit ovat 19,3-19,7 milj. euroa/vuosi.

Jotta rahavarojen 100 milj. euron tavoitetaso ei alittuisi, pitäisi vuosina 2024-26 vuosittaisten kiinteistöinvestointien (sis. lainanlyhennykset) olla vain noin 16,0 milj. euroa. Eli vuosina 2024-26 tarvitaan 10,5 milj. euron leikkaus kiinteistöjen investointimenoihin. Mikäli tätä ei pystytä tekemään, leikkaus on toteutettava toimintakatetta pienentämällä eli toimintatuloja lisäämällä ja/tai toimintakuluja vähentämällä.

Jos kiinteistöinvestoinnit ovat edellä esitetyn leikatun tason mukaiset vuosina 2020-26, edellyttää rahavarojen 100 milj. euron tavoite vuosina 2020-2022 (jäljellä oleva valtuustokausi) toimintamenojen karsimista

6,5 milj. eurolla ja valtuustokaudella 2023-2026 yhteensä 6,4 milj. eurola. Toimintakatetavoitteena tämä merkitsee vuosina 2020-22 yhteensä 12,8 milj. euron parantumista. Vuosina 2023-26 toimintakatteen tulisi parantua yhteensä 7,2 milj. euroa. Tämä edellyttäen, että kiinteistöinvestointien vähentäminen toteutuu yllä kuvatun mukaisesti vuosina 2024-26.

Vuosina 2020-2023 toimintamenojen säästötarve on yhteensä -8,8 milj. euroa. Tästä henkilöstömenojen säästöt muodostavat suurimman osan eli - 5,3 milj. euroa, kiinteistöjen käyttömenojen säästötarve on -1,8 milj. euroa ja muiden toimintamenojen säästötarve -1,7 milj. euroa.

Henkilöstön vähentämisen arvioinnissa välineenä voidaan käyttää vuoden 2021 talousarvioon ensi kertaa sisältyvää henkilötyövuosikiintiötä. Valmistelussa on syytä ottaa kantaa, tehdäänkö henkilöstön sopeuttamistoimia eri tavalla eri toiminnoissa vai pystytäänkö rakenteellisia ratkaisuja tekemään luonnollisen poistuman kautta vähentämällä henkilöstöä maltillisesti -3% vuosittain.

Mahdollisten henkilöstövähennysten osalta päätökset tulee tehdä vuoden 2022 talousarvion laatimisen yhteydessä syksyllä 2021. Kiinteistöjen käyttömenojen vähentäminen edellyttää kiinteistöjen määrän vähentämistä. Kiinteistökannan osalta luopumispäätökset tulee tehdä 2021 loppuun mennessä ja toteutusaika 2026 mennessä.

Jos investointeja ei pystytä vähentämään edellä kuvatun mukaisesti, tarvitaan 100 milj. euron tason säilyttämiseksi valtuustokaudella 2023-2026 yhteensä 16,9 milj. euron lisäsäästöt toimintamenoihin tai lisäykset toimintatuottoihin. Tästä henkilöstömenoja koskeva säästö yhteensä vuosille 2023-26 olisi -10,1 milj. euroa, kiinteistöjen käyttömenojen osuus -3,4 milj. euroa ja muiden toimintamenojen osuus -3,4 milj. euroa.

Vuodesta 2020 vuoden 2026 loppuun mennessä toimintakatteen yhteenlaskettu parantumistavoite on 20,0 milj. euroa. Tämä edellyttää, että vuodesta 2024 alkaen investoinnit lainanlyhennyksineen eivät ylitä 16 milj. euroa per vuosi.

Rakenteelliset ratkaisut tehdään RY-tavoitetilan mukaisesti

Yhteinen kirkkoneuvosto vastaa yhteisten palveluiden osalta tehtävien ratkaisujen valmistelusta ja asettaa siihen tavoitteet.

Hallinto-osaston toimintojen osalta selvitetään keskusrekisteri-, asiakirjahallinto-, talous- ja tietohallintopalveluiden sekä henkilöstöpalveluiden keskittämisen- ja hajauttamistarpeet yhdessä seurakuntien kanssa. Tätä varten esitetään, että yhteinen kirkkoneuvosto perustaa selvitystyöryhmän, johon kutsutaan kirkkoherrainkokouksen edustajina 2 kirkkoherraa sekä 3 seurakuntien kirkkoherranvirastojen työntekijää. Hallinto-osaston yksiköistä nimetään työryhmään edustajat. Keskittäminen lisää hallinto-osaston resurssitarvetta. Avioliiton esteiden tutkinnan siirto seurakuntien kirkkoherranvirastoista keskusrekisteriin 1.1.2021 alkaen lisää keskusrekisterin henkilöstötarvetta yhdellä henkilötyövuodella jo vuonna 2021.

Yhteisen seurakuntatyön (YSKÄ) osalta lisäys vuosina 2017-2020 on tapahtunut uusien tehtäväksi antojen myötä noin 20 henkilötyövuodella (htv). Tässä on mukana tehtyjen päätösten henkilöstövaikutukset varustamojen perustamiseen, perheneuvonnan vahvistamiseen sekä vieraskielisentyö lisäämiseen.

Yhteisen seurakuntatyön osalta on huomattava, että tilamäärärahaa ei jaeta yhteisille palveluille kuten seurakunnille. Eli sisäiset vuokrat otetaan toimintamäärärahoista. Vuonna 2020 Yhteinen seurakuntatyö maksoi 1,4 milj. euroa ja vuonna 2021 (johtuen leirikeskusten siirrosta) vastaava summa on 2,6 milj. euroa. Siirron yhteydessä YSKÄ sai pysyviin määrärahoihinsa leirikeskusten tilavuokraa vastaavan määrärahan.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että YSKÄN toiminnan rahoittamisessa sisäisellä vuokralla on entistäkin keskeisempi merkitys. Jos sisäisiin vuokriin tehdään vuosittain indeksikorotuksia (esim. 1,5%), tarkoittaa tämä, että 1 henkilötyövuosi tulisi vähentää vuosittain.

Kiinteistöosaston (KITO) ja hautaustoimen osalta toteutetaan seuraavan 3 vuoden aikana kiinteistökannan vähentäminen. Lisäksi tehdään hautaustoimessa selvitys kulurakenteesta ottaen huomioon valtionavustus, tehdyt hautahoitosopimukset sekä hautaustoimen tuotot.

Investointien kohdentamisen ja kiinteistökannan vähentämisen perusteet sisältävä uusi kiinteistöstrategia on tarkoitus tuoda yhteisen kirkkoneuvoston käsittelyyn viimeistään toukokuussa 2021 ja luopumissuunnitelma viimeistään alkusyksystä 2021. Molempia valmistellaan yhteistyössä seurakuntien kanssa.

Kiinteistökannan osalta pyritään siihen, että kirkkorakennukset pääsääntöisesti pidetään omassa omistuksessa ja niiden tiloja kehitetään nykyistä monikäyttöisemmiksi. Tämä edellyttää kiinteistöstrategian tekemistä luovuttavista toimitiloista sekä sisäisessä vuokrajärjestelmässä kauppakeskuksissa olevien toimitilojen lopettamista tai siirtämistä seurakuntien määrärahasta maksettavaksi.

Yhteisten palveluiden osalta selvitetään Seurakuntien talosta luopuminen ja toimintojen siirtäminen muihin seurakuntien toimitiloihin ja/tai pienempiin vuokratiloihin. Selvitetään myös leirikeskusten käyttö ja luopumisohjelma, joka vastaa paremmin seurakuntien toiminnan tarpeisiin.

Priorisointien ja rakenteellisten ratkaisujen työ

Yhteisen kirkkoneuvoston valmistelun ohjaus tapahtuu HSRKY johtoryhmän toimesta yhteisten palveluiden osalta. Valmisteluun sisältyy myös seurakuntien toimintaa koskevia osa-alueita. Näitä ovat mm. kiinteistökannan määrittäminen ja ratkaisut, jotka liittyvät toiminta- ja tilamäärärahojen jakoperusteisiin. Näiden osalta tarvitaan tiivistä yhteistä valmistelua eri vaiheissa seurakuntaneuvostojen ja kirkkoherrojen kanssa. Tämän valmistelun osalta ohjausryhmänä toimii kirkkoherrainkokous.

Talousvalmistelun toteutus

Priorisointien ja painopistealueiden strategisten linjausten määrittämiseksi esitetään laadittavaksi rohkeasti yhdessä- tavoitetilaa toteuttavat toimenpideohjelmat. Toimenpideohjelmien laatimista varten esitetään, että yhteinen kirkkoneuvosto asettaa vuoden 2021 alusta asiantuntijatyöryhmät, jotka valmistelevat esitykset

- kiinteistösuunnitelmaksi (tämä työryhmä jo asetettu),
- henkilöstösuunnitelmaksi,
- digisuunnitelmaksi (yhteinen kirkkoneuvosto asettama ICT-johtoryhmä laatii),
- toimintaedellytysten turvaamissuunnitelmaksi, jossa tehdään esitys muun muassa määrärahojen jakoperiaatteiden uudistamisesta sekä toimintatuottojen lisäämisestä, sekä
- yhteisten palveluiden ja seurakuntien työnjaon ehdotus.

